

21. oktober 2008

Journalnr.
Skriv Journalnr.

/MRI

1.

Status for implementeringen af alkoholpolitisk handleplan

Alkoholpolitisk handleplan 2006 - 2009 blev vedtaget i Sundheds- og Omsorgsudvalget den 24. november 2005 og i Borgerrepræsentationen den 9. februar 2006. Borgerrepræsentationen afsatte 1,5 mio. kroner i 2006 og 2 mio. kr. årligt i 2007, 2008 og 2009 til udmøntning af handleplanen. Finansieringen afsattes primært med henblik på de indsatser i handleplanen, som handler om at hæve debutalderen, reducere alkoholforbruget og fremme gode alkoholvaner blandt folkeskoleelever og unge på ungdomsuddannelser.

Socialforvaltningen er ansvarlig for opfølgning og evaluering af Alkoholpolitisk Handleplan. Der er indtil videre ikke fra Socialforvaltningens side lavet nogen samlet opfølgning på handleplanen. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har ansvaret for implementeringen af indsatser i handleplanen, hvor hovedsigtet er at forhindre alkoholproblemer i at opstå. Der gives i nærværende notat en status for gennemførte og planlagte indsatser i regi af Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

I alkoholpolitisk handleplan er der i alt femten delmål. Under følgende ni delmål er indsatser, som hører under Sundheds- og Omsorgsforvaltningens ressortområde.

Børn og unge

- Det ufødte barn skal beskyttes mod gravides alkoholforbrug.
- Debutalderen for alkoholforbrug skal hæves.
- Alkoholforbruget blandt unge skal reduceres.
- Gode alkoholvaner blandt unge under 25 år skal fremmes.

**Folkesundhed
København**

Sjællandsgade 40
2200 København N

Telefon
35 30 35 30

Telefax
35 30 35 44

Voksne og ældre

- Der skal arbejdes aktivt for at begrænse tilgængeligheden af alkohol bl.a. via bevillingssystemet og udskænkingspraksis på diskoteker og værtshuse. Direkte telefon
35 30 35 37

E-mail
Mette.Riegels@suf.kk.dk

- Arbejdspladsen skal bruges aktivt som arena til at begrænse

Side 2 af 5

alkoholforbruget blandt voksne.

- Alkoholforbruget blandt ældre københavnere skal reduceres.
- Tidlig opsporing af borgere med alkoholproblemer skal styrkes.

Tværgående

- Koordinering af indsatsen på alkoholområdet skal sikres på tværs af forvaltninger og i H:S/Region Hovedstaden.

Siden vedtagelsen af alkoholpolitisk handleplan i 2006 har Sundheds- og Omsorgsforvaltningen taget initiativ til og gennemført en række indsatser. I det følgende redegøres for indsatserne:

Børn og unge

Delmål 1: Det ufødte barn skal beskyttes mod gravides alkoholforbrug.

Der er endnu ikke igangsat indsatser målrettet gravides alkoholforbrug. I sommeren 2008 er der fra national side gennemført en kampagne målrettet gravide og alkohol med henblik på at formidle Sundhedsstyrelsen anbefaling fra 2007 om, at gravide og kvinder, der prøver at blive gravide, skal undgå alkohol. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen overvejer for indeværende i samarbejde med Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen at søge midler fra en udbudt satspulje til styrkelse af indsatsen overfor gravide med et potentielt fosterskadende alkoholforbrug. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vil i den sammenhæng primært være engageret i den del af indsatsen, som har til formål at styrke opsporingen af gravide med potentielt fosterskadende alkoholforbrug.

Delmål 3: Debutalderen for alkoholforbrug skal hæves, Delmål 4: Alkoholforbruget blandt unge skal reduceres og Delmål 5: Gode alkoholvaner blandt unge under 25 år skal fremmes.

Med henblik på at hæve debutalderen for brug af alkohol og reducere alkoholforbruget blandt unge har Folkesundhed København tilbudt kommunens grundskoler to indsatser. Et besøg af Rusmiddelguider, der går i dialog med eleverne om rusmidler, og forældremødet "En teenager i familien" hvor forældre informeres om teenagere og rusmidler og støttes til

Side 3 af 5

at indgå fælles aftaler om regler for elevernes brug af alkohol. I 2006 og 2007 benyttede 49 folkeskoler ”En teenager i familien” og 48 folkeskoler benyttede rusmiddelguider. Desuden har cirka halvdelen af de private grundskoler benyttet tilbuddet. I 2007 havde 2164 elever besøg af rusmiddelguider, og der blev afholdt ”En teenager i familien” i 140 klasser. De seneste år er der kommet ny viden om alkoholforebyggelse i grundskolen. Desuden har evalueringer peget på, at de nuværende tilbud blev brugt mindre af skoler med en høj andel af socialt dårligt stillede børn end af øvrige skoler, samt at skoler med høj forekomst af børn med anden etnisk baggrund end dansk var mindre tilbøjelige til at benytte tilbudene. På den baggrund bliver der i samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen gennemført en nyorientering indsatserne. I dette arbejde vil indgå overvejelser om, hvorvidt Børne- og Ungdomsforvaltningens arbejde med sundhedspolitikker på skolerne kan kædes sammen med nye forebyggende tiltag. Desuden indgår overvejelser om, hvorvidt undervisningsmaterialet Tackling skal tilbydes skolerne, sådan som det er beskrevet i alkoholpolitisk handleplan. I den forbindelse vurderes resultaterne og implikationerne af en evaluering af materialet gennemført af Sundhedsstyrelsen og afsluttet i marts 2008. Den nye indsats forventes implementeret i 2009.

På tekniske skoler og produktionsskoler er der oplyst om sund livsstil via sundhedszoner på tre tekniske skoler og gennemført indsatser, som støtter eleverne i at træffe sunde valg. 270 elever været tilmeldt et ”Du bestemmer” kursus, som har til formål at styrke elevernes evne til at håndtere egen sundhed og trivsel. Indsatsen på de tekniske skoler og produktionsskoler fortsættes og udvikles fremadrettet. Derudover har Folkesundhed København inviteret alle københavnske gymnasier til et samarbejde med henblik på at udforme en aktiv rusmiddelpolitik. Det har været forbundet med store udfordringer at få gymnasierne til at deltage i indsatsen. Tre gymnasier var interesserede, men det lykkedes ikke at få etableret et egentligt samarbejde. Det kan skyldes, at gymnasierreformen har været ressourcetekrævende for gymnasierne. Indsatsen er indtil videre indstillet.

Voksne og ældre

Delmål 6: Der skal arbejdes aktivt for at begrænse tilgængeligheden af alkohol bl.a. via bevillingssystemet og udskænkingspraksis på diskoteker og værtshuse.

Ifølge alkoholpolitisk handleplan skal der arbejdes aktivt for at begrænse tilgængeligheden af alkohol bl.a. via bevillingssystemet og udskænkingspraksis på diskoteker og værtshuse. Bevillingsnævnet under Kultur- og Fritidsforvaltningen er ansvarlig for tildelingen af bevillinger. Folkesundhed København har tidligere foreslået, at lade folkesundhedsperspektivet repræsentere ved tildelingen af bevillinger. Forslaget vil blive gentaget i 2009.

Side 4 af 5

Folkesundhed København har støttet etableringen af et nationalt netværk, der via en national alkoholpolitisk handleplan vil sætte alkohol på den nationale dagsorden blandt andet med henblik på at advokere for nationale rammesættende tiltag målrettet en reduktion af alkoholforbruget. For indværende forsøges etableret midler til en sekretariatsfunktion. Folkesundhed København er desuden medlem af det europæiske netværk *Building capacity for action*. I dette regi arbejder den danske undergruppe på at etablere en national alkoholkonference i 2009.

Delmål 7: Arbejdspladsen skal bruges aktivt som arena til at begrænse alkoholforbruget blandt voksne.

Folkesundhed København har siden efteråret 2006 udbudt alkohalnøglepersonkurser til de kommunale arbejdspladser. I 2006 og 2007 blev der uddannet 135 alkohalnøglepersoner i alt, og ved udgangen af 2008 forventes det, at der er uddannet yderligere 100 alkohalnøglepersoner. Således at der samlet set er uddannet 235 alkohalnøglepersoner. I 2008 har interessen for kurset betydet, at der er oprettet venteliste til kurset. Som led i indsatsen er der oprettet en side med information om alkohol til ansatte på KK-net. Folkesundhed København har desuden bidraget til udformningen af en ny central alkoholpolitik for kommunens arbejdspladser. Alkoholpolitikken er vedtaget i Borgerrepræsentationen den 28. august 2008.

Delmål 9: Alkoholforbruget blandt ældre københavnere skal reduceres.

I 2008 og 2009 udvikles og implementeres en indsats målrettet ældre københavnere alkoholforbrug. Et tilbud om kompetenceudvikling målrettet hjemmeplejen i form af et kursustilbud til henholdsvis social- og sundhedshjælpere og assistenter og et kursustilbud til sygeplejersker er under udvikling. Kursets formål er at medarbejderne udvikler kompetencer til at håndtere ældre borgere med et overforbrug af alkohol.

Delmål 10: Tidlig opsporing af borgere med alkoholproblemer skal styrkes.

Sundhedsstyrelsen har igangsat udviklingen af en vejledning i opsporing af borgere med alkoholproblemer til almen praksis. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vurderer, at det er hensigtsmæssigt at følge arbejdet i dette regi og afvente resultaterne herfra, således at et eventuelt kommunalt initiativ spiller sammen med de nationale initiativer på området.

Tværgående

Side 5 af 5

Delmål 15: Effektiv koordinering af indsatsen på alkoholområdet skal sikres på tværs af forvaltninger og H:S/Region Hovedstaden.

Folkesundhed København har etableret en alkoholfaglig konsulentfunktion med henblik på at styrke indsatserne på alkoholområdet og varetage samarbejde internt og eksternt i kommunen. Der har siden handleplanens vedtagelse været dialog med Socialforvaltningen, bevillingsnævnet og Region Hovedstadens alkoholenhed. I 2008 forventes der etableret en koordinerende funktion mellem Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen med henblik på at styrke sammenhængen mellem alkoholforebyggelse og alkoholbehandling. Desuden koordineres indsatserne i grundskolen løbende med Børn- og Ungdomsforvaltningen samt SSP. Der er ikke etableret et kontinuerligt samarbejde med Kultur- og Fritidsforvaltningen og Bevillingsnævnet, samarbejdet vil søges etableret i 2009.